

ÅRSRAPPORT FRA NCS OG ARBEIDSGRUPPENE 2012

STYRET I NCS

Styremedlemmene i NCS har i 2012 hatt følgende oppgavefordeling:

Leder Stein Samstad, St. Olavs Hospital:

ESC, Nordisk-Baltiske foreninger
NCS' vitenskapelige komité

Nestleder Alf Inge Larsen, Stavanger

Universitetssjukehus:
ESC, Nordisk-Baltiske foreninger
Utdanningskontakt

NCS' representant i Norsk
Hjertestansregister

Sekretær Kristina Haugaa, OUS

Rikshospitalet:
Permittert fra styret under opphold i
USA 2012.

Kasserer Dan Atar, OUS Ullevål:

ESC, fra 1.9.12 medlem av ESC Board
som Councillor

Nordisk-Baltiske foreninger
Leder av organisasjonskomiteen for
Nordic-Baltic Cardiology Congress
2013

Styremedlem Kjell Vikenes, Haukeland
universitetssjukehus:

Fratrådet styret den 18.12.12 på grunn
av tilsetting som klinikkdirektør og
avdelingsoverlege ved Haukeland
universitetssjukehus

Medlem av Sentralstyret i Legeforenin-
gen fom. 1.9.11 til 18.12.12

Styremedlem i Overlegeforeningen til
18.12.12

Kontaktansvarlig arbeidsgruppene

Styremedlem Terje Steigen, UNN Tromsø:

Permittert 01.01.-31.08.12 grunnet
utenlandsopphold

Sist avgåtte leder Cecilie Risøe, OUS

Rikshospitalet:
Medlem av Sentralstyret i
Legeforeningen

ESC (medlem *Nominating committee*
2012-14), Nordisk-Baltiske foreninger
Vararepresentant Henrik Schirmer, UNN
Tromsø fom. 1.9.11:

Fung. sekretær, årsmøtevalgt vararepre-
sentant for Kristina Haugaa.

Det er i 2011 avholdt 9 styremøter, herav
to elektroniske, og 1 samarbeidsmøte med
spesialitetskomiteen for hjertesykdommer.
Styret hadde på desembermøtet en orien-
teringssak der Legeforeningens økonomidi-
rektør Erling Bakken og finanscontroller Axel
Andersen Restrup redegjorde for plasse-
ringsmodeller av egenkapital og en oriente-
ring om Legeforeningens tilbud om regn-
skapsføring for fagmedisinske foreninger.

Referater fra styremøter og årsmøtet
ligger på NCS' hjemmeside (www.hjerte.no)
og er tilgjengelige for medlemmer av NCS.

NCS arbeidsgrupper, kvalitetsutvalg forskningsutvalg

Det vises til egne årsrapporter fra kvalitets-
utvalget og de fem arbeidsgruppene.

Organiseringen av arbeidsgruppene
er ulik, og det er fra styret ønsket en forma-
lisering av valg til styrene av arbeidsgrup-
pene, og rotasjon av lederskap er ønskelig.
Arbeidsgruppene oppfordres til å benytte
web-sidene for informasjon om egen akti-
vititet. Økonomien i arbeidsgruppene synes
tilfredsstillende i forhold til aktivitetsnivå-
ene. Ordningen med inntil 30 000 kroner i
årlig støtte, eventuelt med større tilskudd
etter vurdering, opprettholdes.

Dokumentet fra konsensusmøte
om CRT-behandling i 2011 i samarbeid
mellom arbeidsgruppene for hjerterytm
og hjertesvikt er i ferd med å bli ferdigstilt
og forventes publisert tidlig i 2013. Det
er satt ned en gruppe som arbeider med
konsensusdokument.

Kvalitetsutvalget ved Ole-Gunnar Anfinsen (leder), Vernon Bonarjee og Tone Nerdrum ble gjenvalgt i årsmøtet.

Årsmøtet valgte i 2011 forskningsutvalg med Svend Aakhus som leder og Svein Rotevatn som medlem, leder i NCS er fast medlem. Sigrun Halvorsen og Knut Rasmussen ble valgt som vararepresentanter.

Hjerteforum og www.hjerte.no

Hjerteforum har i 2012 beholdt samme publikasjonsfrekvens som tidligere med 4 nummer per år med tillegg av særtrykk og doktoravhandlinger. Hjerteforum betyr fortsatt mye for NCS som kommunikasjonskanal til medlemmene. Ordningen med at vitenskapelige artikler publisert i Hjerteforum gir meritt og økonomisk uttelling både i universitetssystemenes og i helseforetakenes tellinger av publikasjonsaktivitet er etablert og fungerer godt.

Norsk kardiologisk web, "hjerte.no", er tilpasset Legeforningens web-baserte publikasjonsprofil for organisasjonsleddene. Den nye hjemmesiden ble lansert primo 2012. Det er fortsatt et sterkt ønske om at arbeidsgruppene benytter sine dedikerte lenker på hjemmesiden til "hjerte.no" til informasjon om egen aktivitet og egnede faglige oppslag. Hjemmesiden til arbeidsgruppen for ekkokardiografi fremstår som et meget godt eksempel på oppbygging og vedlikehold av nettbasert informasjon.

Nasjonale registre

Pacemakerregisteret har i 2012 vært drevet på overtid i forhold til funksjonalitet. I samarbeid med Svenska Pacemaker och ICD-registeret med samarbeidspartner Omegapoint AB er modernisering av det svenske registeret tilpasset norske behov gjennomført. Kostnaden for denne modernisering av pacemakerregisteret dekkes av NCS. Pacemakerregisteret ble overført til Oslo universitetssykehus den 1.5.12.

NCS var invitert og hadde flere deltagere ved nettverksmøtet for Nasjonalt register over hjerte-karlidelser i 2012, og NCS var invitert til den høytidelige åpningen av registeret den 12.12.12. Ved oppstart inngår Hjerteinfarkt-, Hjerneslag- og Karre-

gisteret som kvalitetsregistre i tillegg til det nasjonale basisregisteret. Hjertesvikregisteret planlegges inkludert, og det er sendt anmodning fra OUS Ullevål til det regionale helseforetaket om å søke godkjenning for Pacemakerregisteret som en del av det norske hjerte-karregisteret.

Møteaktivitet i regi av NCS i 2012

NCS' vårmøte ble arrangert i Trondheim 31.5.-2.6.12 med god deltagelse. Et allsidig faglig program sammen med tilpasset sosialt program ga gode tilbakemeldinger fra deltagerne. Helsepolitisk sesjon var viet til problemstillinger omkring videre- og etterutdanning av spesialister og finansiering av slik aktivitet. President Hege Gjessing, administrerende direktør i Helse Midt-Norge Gunnar Bovim og sentralstyremedlem Kjell Vikenes innledet til debatt. ESC-joint session ble fulgt opp fra tidligere år med Christian W. Hamm og Ian Graham som inviterte foredragsholdere over temaet nye retningslinjer fra ESC, henholdsvis NSTEMI-infarkter og dyslipidemier.

Årsmøtet ble avviklet med suppleringsvalg der Henrik Schirmer ble valgt som vararepresentant for Kristina Haugaa i hennes permisjonstid fra styret.

Premien for beste abstrakt under vårmøtet gikk til Trygve Husebye og medarbeidere for abstraktet med tittelen "Levosimedan improves regional contractility in post-ischemic myocardium in patients with acute PCI-treated STEMI complicated by symptomatic heart failure".

NCS' høstmøte endret i 2012 profil og ble arrangert på Fornebu 18.-20.10.12 med meget god deltagelse. Det nye høstmøtet erstatter høstmøtet i ekkokardiografi og NCS' vintermøte. Møtet var godkjent som tellende timer til spesialistutdanningen og bød på et variert faglig program. Kurskomiteen var satt sammen av lederne av arbeidsgruppene og ledere av arrangementskomiteene fra vintermøtet og ekkomøtet under ledelse av Rune Wiseth. Dette sørget for god faglig bredde og videreføring av de beste elementene fra vintermøtet og ekkomøtet. Et begrenset antall inviterte internasjonale foredragsholdere spisset til et ellers meget godt faglig innhold.

Ole Storsteins pris synes naturlig å finne sin plass under dette møtet der det også er funnet plass til parallelle sesjoner, blant annet med "NCS research symposium" for yngre forskere med presentasjoner av egne arbeider. Premien for beste abstrakt under høstmøtet gikk til Sara Reinvik Ulimoen og medarbeidere, Vestre Viken HF, for abstraktet og presentasjon med tittel "Calcium channel blockers improve exercise capacity and lower NT-proBNP levels compared to beta blockers in patients with permanent atrial fibrillation».

Høstmøtet fikk positiv omtale i *Tidskriftet for den norske legeforening* der det ble fokusert på ønsket om økt deltagelse av yngre kollegaer. Møtet synes å finne sin plass som ett av to årlige nasjonale møter i regi av NCS.

Den norske legeforening, fagmedisinske foreninger og FaMe-gruppen

Samarbeidet med Sentralstyret og sekretariatet i Legeforeningen har forløpt som forventet på en god måte. Våre høringsuttalelser er tatt hensyn til, og innflytelsen fra NCS i faglige spørsmål synes ivaretatt i den grad dette kan forventes.

Cecilie Risøe var valgt medlem av Dnlfs sentralstyre for perioden 2009- 2011 med gjenvalg for perioden 2011-2013. Kjell Vikenes ble valgt inn i Sentralstyret for perioden 1.9.11-31.8.13, men trådte ut av sentralstyret den 18.12.12. da han går over i ny stilling som klinikkdirektør og avdelingsoverlege ved Hjerteravdelingen, Haukeland universitetssjukehus. Cecilie Risøe og Kjell Vikenes var delegater ved Legeforeningens landsstyremøte i kraft av vervene i sentralstyret. Stein Samstad møtte som vararepresentant for Norsk Overlegeforening.

FaMe-gruppen har hatt 2 møter i 2012, ett i mars i tilslutning til den årlige samlingen av alle de fagmedisinske foreningene, og ett i november. Marsmøtet omhandlet faglig kvalitetsforbedring og utarbeidelse av faglige retningslinjer. Rune Wiseth ga en solid innføring i det arbeid som ble utført i forbindelse med opprettelsen av nye behandlingsmetoder og logistikkutvikling ved hjerteinfarkt med ST-

elevasjon med basis i faglige retningslinjer og strukturert felles faglig innsats.

På Norsk indremedisinsk forenings høstmøte i oktober bidro Ole Christian Mjølstad med foredrag om bruk av håndholdte ultralydscannere i sesjonen "Akutt indremedisin". Sigrun Halvorsen og Arnljot Tveit var innledere i symposiet "Nye retningslinjer for antitrombotisk behandling".

Avgitte høringsuttalelser i 2012

Styret har i løpet av året avgitt i alt 4 høringsuttalelser til Legeforeningen:

- Høringsuttalelse - Legeforeningens forskningspolitiske strategidokument
- Høringsuttalelse -Intern høring om endringer av spesialistreglene 2012
- Høringsuttalelse -Intern høring om endringer i Legeforeningens lover 2012
- Høringsuttalelse -Nasjonal veileder for beslutningsprosesser for begrenning av livsforlengende behandling hos alvorlige syke og døende

Samarbeid med spesialitetskomiteen og deltagelse i møteserie vedrørende spesialitetsstruktur i regi av Helsedirektoratet

På samarbeidsmøtet med spesialitetskomiteen i hjertesykdommer i september var de to hovedtemaene revisjoner av regelverket for spesialiteten hjertesykdommer og det videre arbeid for å få kardiologi som egen hovedspesialitet i Norge. En skjerpning av prosedyrekravene og en omfattende revisjon av attestasjonsskjema/læringsmål med tilpasninger opp mot europeiske krav er de mest markante endringene i det nye regelverket. Også spørsmålene omkring sertifisering og resertifisering av spesialister ble diskutert.

Jan Peder Amlie har sørget for oppdatering i de saker som er drøftet i *UEMS Cardiology Section*, blant annet krav til etterutdanning av ferdige spesialister.

Både Helsedirektoratet og Legeforeningen har i 2012 initiert prosesser for vurdering av endringer i spesialitetsstrukturen, herunder organiseringen i hoved- og grenspesialiteter. Svein Rotevatn og Stein Samstad har deltatt i Helsedirektoratets møteserie som tar sikte på å kartlegge behov for endringer for bedre tilpasning opp mot fremtidens helsevesen. Stein Samstad er også oppnevnt som representant for NCS i Legeforeningens arbeidsgruppe for indremedisinske fag hvor samme problemstilling drøftes. Prosessene forventes avsluttet i 2013.

Nordisk-Baltisk samarbeid

Møter i det Nordisk-Baltiske samarbeidet ble holdt mellom lederne ved *Spring Summit* på *Heart House* og under ESC-kongressen i München. Ordførende i samarbeidet fram til felles kongress i Oslo 2013 er leder av NCS, Stein Samstad. Dan Atar er leder for organisasjonskomiteen for den kommende felleskongressen som arrangeres 13.-15.6.2013.

Europeisk samarbeid

European Society of Cardiology, ESC, er den viktigste samarbeidspartner for NCS innen fagutvikling. Flere norske representanter har sentrale posisjoner i ESC's styrende organer. Otto Smiseth var ikke-voterende styremedlem frem til 1.9.12, og Svend Aakhus satt i nominasjonskomiteen for valgene i ESC for perioden 2012-14. Dan Atar er valgt som *councillor* i ESCs styre 2012-14 og Cecilie Risøe er valgt som medlem av nominasjonskomiteen for valgene i ESC for perioden 2014-16. Flere medlemmer av NCS deltar aktivt i arbeidsgrupper og assosiasjoner i ESC foruten i arbeidet med retningslinjer og faglige publikasjoner.

Representanter fra styret i NCS ved leder, kasserer og sekretær har deltatt i flere møter ved *Heart House* og under kongressen i München. På kongressen i München

var NCS ansvarlig for organiseringen og bemanningen av den felles Nordisk-Baltiske utstilling. Kvalitetsutvalget ved Ole-Gunnar Anfinsen har deltatt i møter vedrørende nye retningslinjer. En ny undersøkelse vedrørende atrieflimmer ble gjennomført som en del av pilotfasen under Dan Atars ledelse.

Jan Peder Amlie har også i 2012 sittet i UEMS *Board of all Sections*. Dette gir oss verdifull tilleggsinformasjon og innflytelse innen utdanningsspørsmål. Amlie deltok også på fellesmøtet mellom spesialitetskomiteen og styret i NCS i september. NCS støtter engasjementet i UEMS og bidrar med nødvendige reisekostnader ut over det Legeforeningen dekker.

Ærestidelinger, priser og stipend

Under årsmøtet ble det vedtatt å tildele Erik Kongsgård æresmedlemskap i NCS, og æresbevisningen i form av diplom og litografi ble uttelt på festmiddagen under høstmøtet 2012 på Fornebu.

Terje Skjærpe ble tildelt NCS' hederspris. Diplom og litografi ble utdelt på festmiddagen under vårmøtet 2012 i Trondheim.

Etter innstilling fra NCS' vitenskapskomité ble Ole Storsteins pris for 2012 utdelt under høstmøtet 2012. Prisen gikk til Asbjørn Støylen, Institutt for bilde og sirkulasjon, Det medisinske fakultet, NTNU. Prisforedraget omhandlet Støylens forskningsaktivitet innen ekkokardiografi der det ble redegjort for utviklingen av metodene for *strain* og *strain rate* avbildning.

Økonomi

Økonomien i NCS er god. I løpet av året har det ikke påløpt uventede utgifter til drift eller anskaffelser. Etter styrets vurdering har NCS god økonomisk bæreevne for forventede utgifter.

ÅRSRAPPORT 2012 FRA KVALITETSUTVALGET I NCS

Sammensetning

Ole-Gunnar Anfinsen (leder), Vernon Bonarjee, Tone Nerdrum (første halvår), Tonje Amb Aksnes (andre halvår, nyvalgt på Vår møtet i Trondheim 01. juni 2012).

Kvalitetsutvalget avsluttet ved starten av året evalueringen av de fire nye ESC-retningslinjer som hadde kommet i 2011:

- *ESC Guidelines for the management of acute coronary syndromes in patients presenting without persistent ST-segment elevation*
- *ESC/EAS Guidelines for the management of dyslipidaemias*
- *ESC Guidelines on the management of cardiovascular diseases during pregnancy*
- *ESC Guidelines on the diagnosis and treatment of peripheral artery diseases*

Sistnevnte ble noe forsinket pga sen respons fra Norsk Karkirurgisk forening. Men ellers vil vi takke de utpekte fagekspertene for gode vurderinger, nyttige kommentarer og relevante forbehold. Alle uttalelsene er publisert i *Hjerteforum* og på Norsk Kardiologisk Web, med lenke til fulltekst-versjonen av de respektive retningslinjene. NCS har gitt tilslutning ("endorsement") til alle fire retningslinjer.

Vår møtet i Trondheim 01.juni inneholdt en egen sesjon i samarbeid mellom NCS og ESC viet to av de nye retningslinjer: ACS-NSTEMI og dyslipidemier. ESC stilte med *Task force*-lederne Christian Hamm (Bad-Nauheim, Tyskland) og Ian Graham (Dublin, Irland), mens Thor Trovik fra Tromsø og Kjetil Retterstøl fra Oslo presenterte norske perspektiv. Kvalitetsutvalget deltok med møtelederne Ole-Gunnar Anfinsen og Vernon Bonarjee.

Kvalitetsutvalget har inntrykk av at norske kolleger og de forskjellige arbeidsgruppene i NCS raskt fanger opp de viktigste endringene når det kommer oppdaterte retningslinjer. Dette har resultert i oppdaterte lokale retningslinjer for blant annet platehemming etter PCI i flere av helseregionene. Legemiddelverket og politiske myndigheter har også bidratt ved raskt å få

på plass refusjon av de nye platehemmerne på "blå resept". Vi oppfatter dette som at oppdaterte retningslinjer fra ESC har stor gjennomslagskraft i norsk helsevesen.

Kvalitetsutvalget har hatt ett formelt møte i januar og ellers kommunisert elektronisk og i forbindelse med andre faglige møter. I høstsemesteret har vi startet evalueringsarbeidet med de seks nye retningslinjene som kom i 2012. ESC lanserte to retningslinjer i mai; de øvrige under ESC-konferansen i München i august:

- *ESC Guidelines for the diagnosis and treatment of acute and chronic heart failure 2012*
- *European Guidelines on cardiovascular disease prevention in clinical practice (version 2012)*
- *2012 focused update of the ESC Guidelines for the management of atrial fibrillation*
- *Third universal definition of myocardial infarction*
- *ESC Guidelines for the management of acute myocardial infarction in patients presenting with ST-segment elevation*
- *Guidelines on the management of valvular heart disease (version 2012)*

Kvalitetsutvalg i NCS var representert på *ESC Guidelines Coordinators Meeting i European Heart House* 30. november (OGA). Vi fikk her demonstrert at ESC har kommet langt i å lage en felles plattform for europeisk kardiolog-utdannelse, med påbygging for subspecialisering innen for eksempel invasiv kardiologi, arytmier eller kardial bilde-diagnostikk. Det vil bli en viktig oppgave de nærmeste årene å tilpasse norsk spesialist-utdannelse til den europeiske. Spørsmålet om kardiologi som hovedspesialitet vil i den forbindelse på nytt aktualiseres.

ESC har ikke arrangert egne implementeringsmøter i *European Heart House* for 2012-retningslinjene. Men utover presentasjon og diskusjon på de store hjertekongressene har det vært flere "Webinars" av ca. 1 times varighet på kveldstid, der for eksempel hjertesvikt-retningslinjene har blitt gjennomgått med bakgrunn i aktu-

elle kasuistikker og "avstemninger" om ulike terapivalg. Dette er didaktisk gode presentasjoner (selv om det fortsatt er et teknisk forbedringspotensial) som godt kan anbefales for enhver kardiolog. Kvalitetsutvalget (OGA) har deltatt på webinar om de nye atrieflimmer-retningslinjene og om hjertesvikt. Enhver kardiolog kan melde seg til deltakelse via ESCs hjemmeside, mot en beskjeden deltakeravgift.

Oslo, desember 2012

Vernon Bonarjee

Tonje Amb Aksnes

Ole-Gunnar Anfinssen (sign)

Økonomi

Kvalitetsutvalgets medlemmer har belastet NCS for reiseutgifter i forbindelse med et møte i Oslo i januar og til deltagelse ved Vår møtet i Trondheim. Reiseutgifter til CPG-møtet i november ble delvis dekket av ESC (€500 pluss lokal transport og opphold i Nice). Det overskytende ble dekket av NCS. Utover dette har Kvalitetsutvalget ikke hatt utgifter av betydning.

ÅRSRAPPORT 2012 FOR ARBEIDSGRUPPEN I EKKOKARDIOGRAFI

Styrets sammensetning og oppgaver

Arbeidsgruppens styre har i 2012 vært: Svend Aakhus (leder), Trygve Huseby (nestleder), Siri Malm (vikar for Assami Røsner), Johannes Soma (nettedaktør), Mai Tone Lønnebakken (sekretær), Håvard Dalen, Henrik Brun, Jan Berg-Johansen, Olve Skjetne (økonomiansvarlig) og Helge Skulstad. Svend Aakhus og Helge Skulstad har vært medlemmer i organisasjonskomiteen for NCS' høstmøte, og Svend Aakhus har vært medlem i organisasjonskomiteen for NCI Nordic Cardiac Imaging 2012. Styrets sammensetning endret etter valg, kfr. punkt 5.

Antall møter

Det er avholdt styremøter 24/5, 18/10 og 6/12 (EuroEcho), samt årsmøte 22/10. Høstmøtekomiteen og nettedaksjonen har i tillegg avholdt egne møter. Referater fra styremøtene og årsmøtet er lagt ut på arbeidsgruppens hjemmeside på <http://www.ekkokardiografi.no>

Aktivitet

Kurs og faglige møter

Godkjente kurs i ekkokardiografi består nå av et grunnkurs (Ekkokardiografi I, 15 timer) og et videregående kurs (Ekkokardiografi II, 25 timer). Ekkokardiografi II er obligatorisk for grenspesialiteten hjertesykdommer. Ekkokardiografi I er et grunnkurs i ekkokardiografi rettet mest mot spesialistkandidater i indremedisin og kardiologi og forutsettes tatt før Ekkokardiografi II. Målet er et kurs i hver helseregion årlig, dvs. 4 grunnkurs årlig i Norge. I 2012 ble det avholdt 3 grunnkurs (UNN, Haukeland universitetssjukehus, OUS Rikshospitalet).

Det andre kurs i transøsofageal ekkokardiografi avholdes våren 2013. Legeforeningen har vedtatt minst 20 selvstendige transøsofagusekkokardiografiundersøkelser som nytt prosedyrekrav til grenspesialiteten Hjertesykdommer.

NCS' høstmøtet ble avholdt på Fornebu 18-20. oktober. Arbeidsgruppen i ekkokardiografi er medarrangør av NCS' høstmøte som avholdes igjen oktober 2013.

Arbeidsgruppens hjemmeside

Arbeidsgruppens hjemmeside nås på www.ekkokardiografi.no og inneholder infor-

masjon om kurs og kongresser, lenker til aktuelle ekkokardiografisider, verdier fra normalmaterialer osv. Kurs- og møteforedrag legges ut som PDF-filer. Det har vært en vellykket konvertering til Legeforeningens plattform. Redaksjonskomiteen består av Johannes Soma og Olve Skjetne.

Saker

Prosedyrekode for ekkokardiografi: Helse-direktoratet har nå anbefalt våre foreslåtte endringer i kodeverket for ekkokardiografi med ny kode for ekkokardiografisk undersøkelse ved kirurgiske inngrep/perkutane prosedyrer, en for transøsofageal og en for transtorakal prosedyre-ekkokardiografi, nye koder for stress-ekkokardiografi, henholdsvis medikamentell og ergometrisk, og en ny kode for reell forenklet ekkokardiografi som ved bruk av håndholdt ekkoapparat. Endringen iverksettes med virkning fra 01.01.13.

Kardiovaskulær avbildning: Arbeidsgruppen ønsker å invitere inn alle utøvere av kardiologisk bildediagnostikk i Norge til sine fagmøter, og egen gruppe er nedsatt for å fremme dette samarbeidet.

Internasjonale saker

Nordic Cardiac Imaging: Det første møtet i *Nordic Cardiac Imaging* ble avholdt i København juni, 2012. Møtet integrerte ekkokardiografi, nukleærmedisin, MR og CT i vurderingen av en del kardiologiske problemstillinger. Nytt møte planlegges i Gøteborg april 2013.

Økonomi

Arbeidsgruppen i ekkokardiografi har en god økonomi med balanse mellom utgifter og inntekter. Regnskap og revisjon inngår i NCS' årsoppgjør.

Svend Aakhus (leder til 20.10.2012)

Håvard Dalen (leder fra 21.10.2012)

for arbeidsgruppen i ekkokardiografi 12.12.12

Valg

Årsmøtet 18.10.12 valgte etter innstilling fra valgkomiteen følgende personer for perioden 2012-2014:

Ny leder i arbeidsgruppen: Håvard Dalen.

Nye styremedlemmer: Jan Otto Beitnes, Oslo, Espen Holte, Trondheim, Siri Malm, UNN, Ola Gjesdal, Oslo, og Harald Brunvand, Arendal. Disse erstatter Svend Aakhus, Johannes Soma, Helge Skulstad, Jan Berg Johansen og Assami Røsner.

Ny valgkomite er: Svend Aakhus, Oslo (leder, sist avgåtte leder av arbeidsgruppen), Knut Bjørnstad, Trondheim, Tone Nerdrum, Ahus.

Oppsummering

Arbeidsgruppen i ekkokardiografi har god aktivitet med en veldrevet aktuell nettside og stabilt god økonomi. Arbeidsgruppen har fått gjennomslag for ny kursstruktur i ekkokardiografi, økte krav til ekkokardiografiske ferdigheter i grenspesialiteten hjertesykdommer samt nye koder for registrering av prosedyrer. Arbeidsgruppen har etablert egne vedtekter som regulerer årsmøtet og styrets sammensetning. Egen valgkomité fremmer kandidater til valg på styreposisjoner. Årsmøtet integreres nå fra 2012 i et felles kardiologisk høstmøte fra 2012. Arbeidsgruppen har utviklet et godt samarbeid med de nordiske arbeidsgrupper i ekkokardiografi. Fremtidig utfordring er bl.a. videreutvikling av samarbeidet med utøvere innen andre kardiologiske bildediagnostiske teknikker.

ÅRSRAPPORT 2012 FOR NCS' ARBEIDSGRUPPE FOR VOKSNE MED MEDFØDTE HJERTEFEIL

Styrets sammensetning

Vernon Bonajee (Stavanger
Universitetssjukehus)
Gottfried Greve (Haukeland
universitetssjukehus)
Hans-Kristian Langsetmo (St. Olavs
Hospital)
Morten Ljosland (Sykehuset Østfold)
Per Lunde (Universitetssykehuset
Nord-Norge)
Gunnar Erikssen (OUS, Rikshospitalet)

Nytt styre valgt 12.09.12

Helse Vest: Elisabeth Leirgul, Haukeland
universitetssykehus/UiB
Helse Midt: Hans Kristian Langsetmo, St.
Olavs Hospital
Helse Nord: Gry Wisthus Eveborn, Univer-
sitetssykehuset i Nord-Norge
Helse Sør-Øst: Jarle Jortveit, Sørlandet
Sykehus Arendal
Helse Sør-Øst/OUS, Rikshospitalet: Gun-
nar Erikssen, OUS, Rikshospitalet

Fordeling av oppgaver i det nye styret

Formann: Gunnar Erikssen
Webansvarlig: Hans Kristian Langsetmo

Møter

I 2012 hadde gruppen to møter med hovedfokus et nasjonalt register for voksne med medfødte hjertefeil, vår webside og kompetansekrav som skal stilles til leger med ansvar for oppfølgingen av voksne pasienter med medfødte hjertefeil.

Annen aktivitet

Medlemmer av gruppen holdt kurs i "Medfødte hjertefeil hos voksne" på Haukeland universitetssjukehus i april 2012.

Bergen 08.01.13

Gunnar Erikssen, formann

Økonomi

Gruppen har ikke organisert samarbeid med eller hatt sponsorinntekter fra industrien. Vi har således ikke inntekter på det arbeidet vi gjør.

Arbeidsgruppen har kun hatt utgifter i forbindelse med møtene 04.01. og 12.09.11. Annen reiseaktivitet er blitt dekket av arbeidsgivere.

Budsjett 2013

Det planlegges to møter i 2013. Utgiftene til disse forventes å være ca. kr 30.000 pr. møte. Vi ønsker også å delta i andre møter der arbeidsgruppens medlemmer forventes å delta. Kalkulerte utgifter til disse vil være ca. kr 30.000. Dette tilsvarer et totalbudsjett på kr 90.000.

Hovedbudskap

Gruppen av voksne med medfødte hjertefeil er fortsatt voksende, og ved flere sykehus er den like stor som gruppen av barn med medfødte hjertefeil. Ikke minst er det etter hvert blitt en stor gruppe av voksne pasienter med komplekse hjertefeil. Arbeidspresset for dem som jobber i feltet har vokst betraktelig de siste årene. Det er derfor et stort behov for å rekruttere flere inn i fagfeltet. De som jobber i fagfeltet savner også sterkt et nasjonalt kvalitetsregister for disse pasientene som er svært mobile og der sykehus på flere nivå deler oppfølgingsansvaret for mange av pasientene. Kompetanseoppbygging står også sentralt. Arbeidsgruppen ønsker å være en åpen arbeidsgruppe der alle som jobber i feltet kan delta på møtene fordi vi tror dette kan bidra til nasjonal kompetanseoppbygging innen fagfeltet. Kompetansekrav bør fokuseres ved de enkelte helseforetakene i årene som kommer.

Gottfried Greve takker nå av som formann etter å ha hatt denne funksjonen siden arbeidsgruppen ble etablert i 2007

Gottfried Greve

ÅRSRAPPORT 2012 FOR NCS' ARBEIDSGRUPPE FOR ARYTMIER

Styrets sammensetning

Erik Kongsgård (formann, OUS, Rikshospitalet), Pål Tande, (sekretær, UNN), Per Ivar Hoff (Haukeland universitetssjukehus), Lars Hegrenæs (St. Olavs Hospital), Finn Tore Gjestvang (Sørlandet sykehus), Dennis W. Nilsen (Stavanger Universitetssjukehus), Ole Rossvoll (St. Olavs Hospital) og Eivind S. Platou (OUS, Ullevål).

Antall møter

To møter er avholdt: et styremøte og et møte i forbindelse med konsensusdokument for CRT-behandling.

Aktivitet

Sammen med arbeidsgruppen for hjer-tesvikt har vi utarbeidet et forslag til et konsensusdokument for CRT-behandling. Forslaget ble presentert på NCS' høstmøte. Det har vist seg vanskelig å komme til enighet om et felles dokument. Arbeidet med dokumentet pågår fortsatt, og vi håper å komme i mål januar 2013.

HOD gav i 2010 klare føringer om økt behandlingsskapasitet av atrieflimmer og non-atrieflimmer (ablasjon). Antallet ablasjoner økte fra 1280 til 2284 fra 2010 til 2011. Atrieflimmer-ablasjoner økte fra 417 til 1137. Dette førte oss til «top 5» i Europa for totalt antall ablasjoner og også antallet atrieflimmer-ablasjoner pr. million (EHRA Whitebook 2012. Arbeidsgruppen leverer årlig data til EHRA om elektrofysiologi og pacemaker- og ICD-behandling). Fra HOD ble det også gitt føringer om nye utdanningsstillinger, utarbeidelse av retningslinjer for indikasjon/rettighetsstatus samt et nasjonalt ablasjonsregister. Helsedirektoratet tok kontakten med arbeidsgruppen i slutten av november 2012 for å be om en orientering. Man påpekte viktigheten av

et register, særlig for å vurdere effekten/suksessraten for ablasjon av atrieflimmer. Direktoratet har senere gitt tilbakemelding om hvordan man skal gå frem for å få et ablasjonsregister inn i regi av Hjerteregisteret, men har ingen midler for finansiering. Peter Schuster leder arbeidet med registeret.

Det er ingen formell utdanning i elektrofysiologi i Norge. De fleste som arbeider med ablasjon/implantasjonsvirksomhet har hatt et opphold ved et senter i utlandet. Både elektrofysiologiske prosedyrer og implantasjons-prosedyrer vil øke i antall og kompleksitet de neste årene. ESC har forslått en utdanning med 2 år indremedisin, 4 år kardiologi og deretter 1 til 2 år subspecialisering. Arbeidsgruppen har deltatt i to møter i regi av ESC/EHRA for å diskutere utdanning. EHRA foreslår to utdanningsløp for subspecialisering: ett for implantasjon og ett for elektrofysiologi/ablasjon. ESC vil tilby eksterne kurs, e-læring og mer praktisk læring på utvalgte sykehus (EBAC-akkrediterte kurs). Industrien innen implantater, bilde-diagnostikk og legemidler er viktige utdanningspartnere. For oss er det viktig at de nye reglene for samhandling med industrien ikke står i veien for deltakelse på disse kursene.

Per Ivar Hoff har representert arbeidsgruppen på *Nordic-Baltic Electrophysiology Club Meeting* i Tampere (NBEC 2012).

Arbeidsgruppen vil det kommende året fokusere på kvalitetskontroll med opprettelse av nytt pacemaker- og ICD-register og arbeide videre med et register for ablasjonsbehandling. Utdanning og rekruttering vil være et prioritert arbeidsområdet for de neste årene.

Oslo 12.01. 2013

Erik Kongsgård

Det er ikke verden som har blitt så mye verre, men nyhetsdekningen som har blitt så mye bedre. GK CHESTERTON

ÅRSRAPPORT 2012 FRA ARBEIDSGRUPPEN I HJERTESVIKT

Styrets sammensetning

Lars Gullestad (OUS, Rikshospitalet, leder), Maja-Lisa Løchen (UiT/UNN, nestleder), Dan Atar (OUS, Ullevål), Stein Ørn (Stavanger Universitetssjukehus), Morten Grundtvig (Sykehuset Innlandet), Rune Mo (St. Olavs Hospital), Torbjørn Omland (AHUS), Johnny Vegsundvåg (Ålesund), Arne Westheim (OUS, Ullevål), Marit Aarønæs (Diakonhjemmet Sykehus), Per Anton Sirnes (Moss, privatpraktiserende spesialist), Geir Christensen (OUS, Ullevål, basalfag).

Fordeling av oppgaver i styret

Lars Gullestad - leder
Maja Lisa Løchen - nestleder

Antall møter

1 styremøte.

Hovedaktivitet har vært følgende

CRT-konsensus

Arbeidsgruppen i hjertesvikt har i samarbeid med arbeidsgruppen i arytmi arbeidet med å lage anbefalinger for implantasjon av CRT i Norge basert på retningslinjer fra ESC. Status for opplegget ble presentert av Erik Kongsgaard på NCS' høstmøte. Gruppen som har laget utkast, vil nå sende det til godkjenning hos NCS og sende det som artikkel til *Tidsskrift for den norske legeforening*. Deretter kontaktes Helse- og Omsorgsdepartementet/Hesledirektoratet med tanke på å formalisere dette som norske retningslinjer. Dette arbeidet fortsetter i 2013.

Prosjekt med Institutt for allmennmedisin

Hensikten med samarbeidet er å implementere hjertesvikt-retningslinjer i Norge. Et virkemiddel er via etterutdanning av allmennpraktikere. Vi har tenkt oss dette som et prosjekt der allmennpraktikere blir randomisert til etterutdanning med fokus

på hjertesvikt eller et annet område for så å evaluere kunnskap som erverves. Søknad om prosjektstøtte fra NFR ble sendt av Jørund Straand ved Institutt for Allmennmedisin, Universitetet i Oslo, i 2010, men det ble avslag. Prosjektet har så blitt liggende i påvente av mulighet for annen prosjektstøtte.

Hjertesviktregister

Nær 7000 pasienter er nå inkludert i Norsk hjertesviktregister der 24 helseforetak deltar. Helse Midt-Norge har støttet registeret og har fremmet dette som et nasjonalt landsdekkende register. 29. oktober 2012 godkjente HOD dette registeret som nasjonalt medisinsk kvalitetsregister. Det regionale helseforetak (RHF), dvs. Helse Midt-Norge, har ansvar for oppfølging, videreutvikling og drift av registeret.

Heart Failure Awareness Day - Norsk hjertesvikt dag

European Awareness Day 2012 - norske erfaringer: Vi har valgt å legge oss på en "moderat" linje ved å begrense oss til presen. I år var det oppslag i Adresseavisen, Gudbrandsdølen Dagingen (Lillehammer) og Dagbladet. Vi tar sikte på deltagelse også i 2013

NCS' høstmøte

HF gruppen var aktivt med i planlegging og gjennomføring av årets høstmøte og hadde ansvaret for egne sesjoner

Styrets sammensetning

Styrets sammensetning har vært stabil. Dan Atar har etter eget ønske valgt å fratre styret. Valg av ny formann og nestformann vil bli utført 2013. Det er nedsatt en valgkomité.

Økonomi

Arbeidsgruppen i hjertesvikt har i 2012 fortsatt en positiv balanse i regnskapet.

Kort oppsummering av rapporten; hovedbudskap

2012 har vært en videreføring av arbeidsoppgaver fra 2011. En hovedaktivitet har vært arbeid med retningslinjer for implantasjon av CRT i Norge. Et konsensusforslag sendes nå over til NCS og til *Tidsskrift for den norske legeforening*. Vi håper dette kan bli en mal for tilsvarende prosesser i fremti-

den. Vi har fortsatt planer om samarbeidet med Institutt for Allmenntidmedisin, men vi er avhengig av økonomisk støtte for å gå videre. En viktig milepæl ble nådd i og med at hjerresviktregisteret har fått status som nasjonalt kvalitetsregister.

03.01.2013

Lars Gullestad, leder
NCS' arbeidsgruppe i hjertesvikt

ÅRSRAPPORT 2012 FOR INVASIV ARBEIDSGRUPPE I NCS

Arbeidsgruppens sammensetning

Tor Melberg, Thor Trovik, Morten Slette, Michael Uchto, Knut Endresen, Rasmus Moer, Eigil Fossum, Svein Rotevatn

Fordeling av oppgaver i arbeidsgruppen

Leder/økonomi: Thor Trovik, ansvarlig for invasiv årsstatistikk/web ansvarlig: Tor Melberg, ESC-utdanning: Knut Endresen.

Antall møter

Det er avholdt tre møter: I Trondheim 1. juni i forbindelse med NCS-vårmøte, i Oslo 18. oktober i forbindelse med NCS-høstmøte og i Bergen 22. november.

Aktivitet

Viktigste arbeidsområder i 2012 har vært:

- Innsamling av data for invasiv årstatistikk.
- Arbeidet med å etablere et nasjonalt norsk koronarangiografi-/PCI-register er nå kommet så langt at vi håper på start fra årsskiftet 2012/2013.
- Bidrag til Nordisk "How should I Treat?"-sesjon ved EuroPCR, Paris, mai 2012. Innlegg angående ACS-retningslinjene ved NCS' vårmøte. Deltagelse i organisasjonskomité for forberedelse og gjennomføring av NCS' høstmøte. Deltagelse i organisasjonskomité for

forberedelse av "Nordic Meeting on Invasive Cardiology", Oslo, juni 2013.

Knut Endresen representerer Norden i ESC sitt organ (EAPCI) for utarbeidelse av felles europeiske kriterier for utdanning av intervensjonskardiologer.

Eigil Fossum representerer NCS i Nordisk-Baltisk arbeidsgruppe i intervensjonskardiologi.

Økonomi

Arbeidsgruppen finansierer virksomheten innenfor rammen av tilskudd fra NCS.

Kort oppsummering av rapporten - hovedbudskap

Det etterlengtede nasjonale register for koronarangiografi og PCI er i ferd med å bli en realitet. Driftsansvaret for dette er lagt til Hjereteavdelingen ved Haukeland universitetssjukehus. Det er lagt ned en stor innsats herfra for å få registeret etablert. Kun mindre praktiske justeringer er nødvendig før oppstart. Forhåpentligvis kan registrering starte ved nesten samtlige norske invasive sentra fra kommende årsskifte. Ved OUS Ullevål blir det nok en forsinkelse pga. brannmurproblem som foreløpig gjør pålogging umulig. Generelt er det en bekymring i miljøet i forhold til ressurser/tidsbruk ved registrering. Diskusjonen om omfang av register/antall obligatoriske variabler pågår.

Det er brukt mer tid enn tidligere på komitéarbeid i forbindelse med faglige møter. Vi anser det som å være helt i tråd med arbeidsgruppens mandat og formål. Tidligere har det ikke vært noe fast norsk årlig intervensjonskardiologisk møte. I år har vi vært ansvarlige for en sesjon på det nye høstmøtet til NCS. Tilbakemeldingene på dette var svært gode, og vi ser fram til å utvikle dette videre.

De nordiske invasive møter har også ligget nede en stund. Det planlegges å ta dette opp igjen med et møte i Oslo i regi av de invasive arbeidsgruppene for Danmark, Sverige og Norge. Dette blir den 12. juni 2013 i tilknytning til *Nordic Baltic Cardiology Congress* som pågår de påfølgende tre dagene.

Tromsø 19. desember 2012

Thor Trovik
